

Informatizacija v izvršbi, elektronske dražbe in druge novosti

doc. dr. Andrej Ekart, okrajni sodnik

27. posvetovanje Gospodarski subjekti na trgu

Maribor, 15. maj 2019

Informatizacija odpira neslutene možnosti

E-spis, spletne dražbe, spletni iskalniki dražb

De lege ferenda: evidence (dolžnikov, seznamov premoženja, neuspešnih rubežev ...)

- Kaj je tehnično možno?
- Kaj se splača (analiza stroškov in koristi)
- Kaj je pravno dopustno (osebni podatki)?

Informacijski sistem e-sodstvo – multifunkcionalna aplikacija iVpisnik

---

- e - spis
- vzorci sklepov in dopisov
- poizvedbe v uradnih evidencah na klik (stečaji, odprti transakcijski računi, zaposlitve...)
- vpogled v druge spise
- e-vlaganje vlog (oz. skeniranje pisnih vlog)
- e-vročanje in poštna cesta
- digitalizacija povratnic

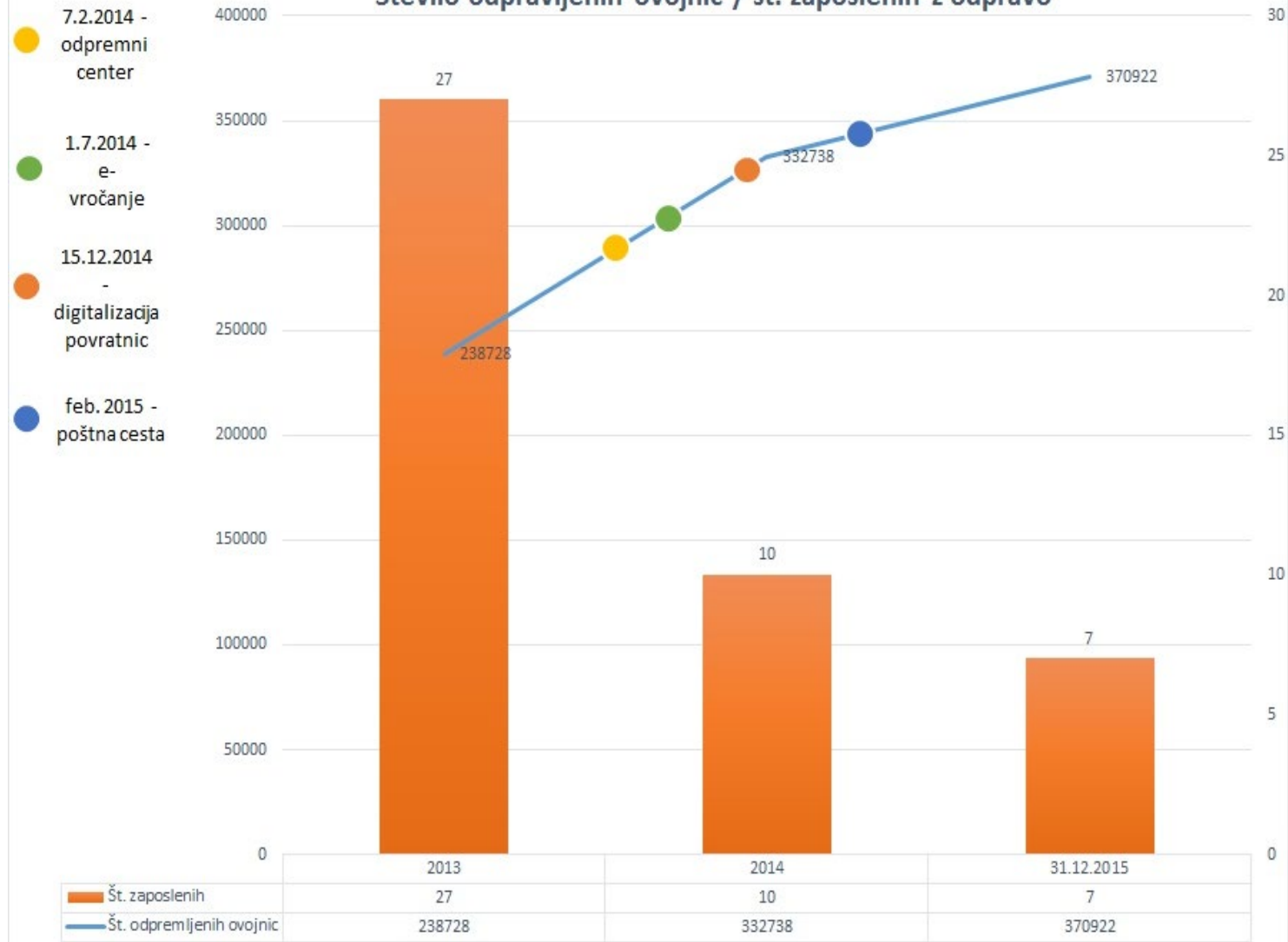
Poenostavitve vročanja = časovni, kadrovski in finančni prihranki

---

Okrajno sodišče v Mariboru:

- 7.2.2014: uvedba odpremne centra
- 1.7.2014: uvedba elektronskega vročanja (odvetnikom, izvršiteljem itd.)
- 15.12.2014: digitalizacija povratnic
- februar 2015: vročanje po poštni cesti
- konec leta 2015: pilotno sodišče za digitalizacijo vhodne pošte

Število odpravljenih ovojnic / št. zaposlenih z odpravo

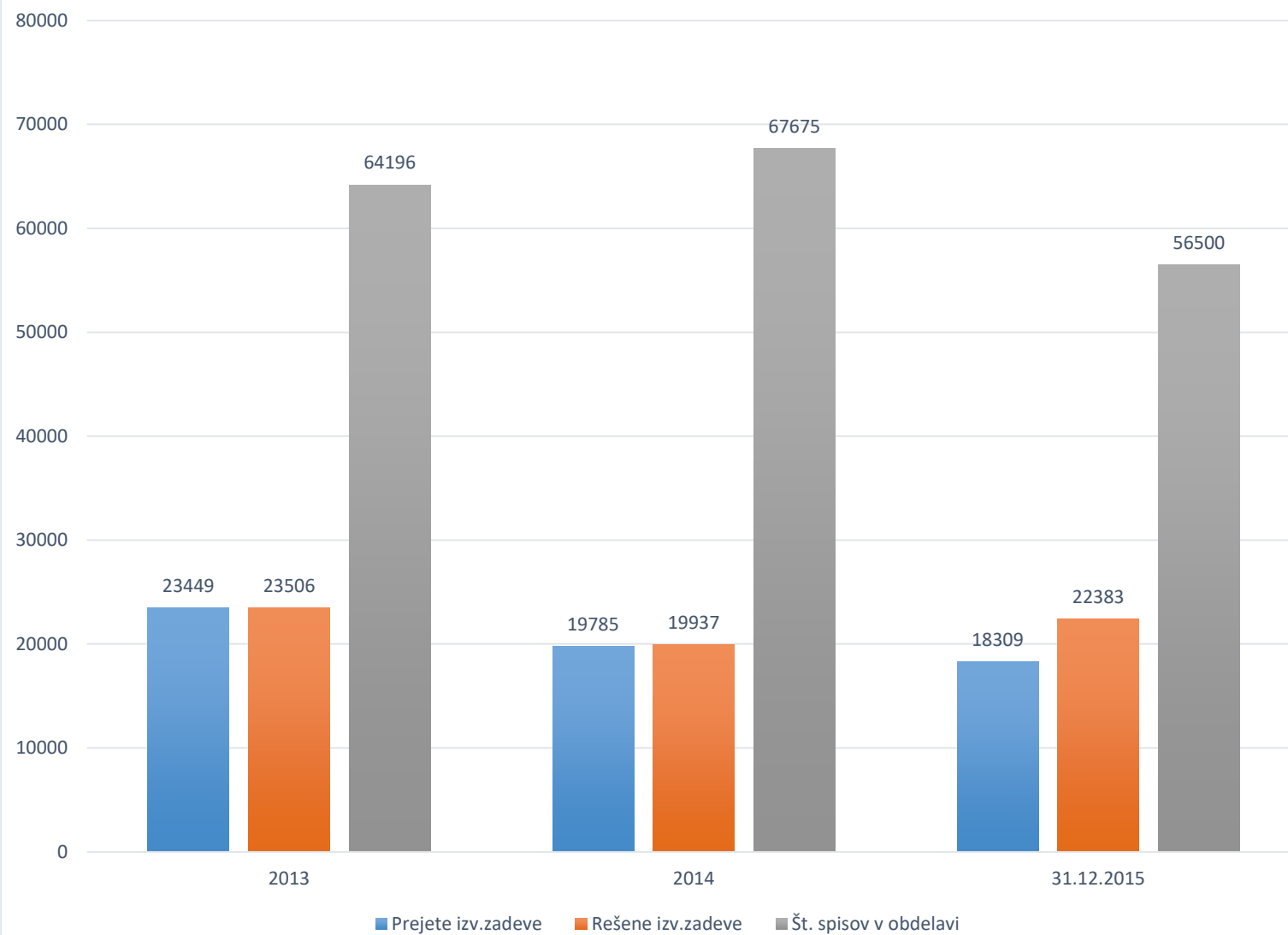
Projekt sodnik koordinator na VL zadevah – Okrajno sodišče v Mariboru

---

Triaža

- **Sodnik koordinator** odloča o ugovorih in zahtevnejših zadevah
- **sodniški pomočnik** (pravnik brez PDI) izdaja manj zahtevne sklepe in odredbe
- **referent (vpisničar)** pripravlja osnutke enostavnejših sklepov; izdaja plačilne naloge, dopise; administrativna opravila

VL vpisnik Okrajnega sodišča v Mariboru

Optimizacija poslovnih procesov na izvršbi v Mariboru

Specializacija:

- dovoljevanje izvršbe (časovni standardi)
- preživninski vpisnik
- t.i. slab vpisnik: končana zgolj nepremičninska izvršba, odprta ostala izvršilna sredstva
- sodnika koordinatorja za VL in I vpisnike (reševanje ugovor, zahtevnejših spisov ipd.)
- projekt arhiviranja spisov (zaostanki in sprotno)
- posebna skupina za reševanje starejših spisov

Informatizacija in reorganizacija poslovanja na izvršilnem oddelku Okrajnega sodišča v Mariboru

- angažiranost vodje oddelka in vodje vpisničark
- podpora predsednice in predsednika
- odprtost za spremembe
- prilagodljivost - izboljšanje poslovnih procesov
- odzivnost - opozarjanje na primanjkljaje
- vključenost zaposlenih
- motivacija
- paperless = peopleless?

Novela ZIZ-L - cilji in nameni

varstvo dolžnika pri nepremičninski izvršbi pri izterjavi terjatev nizke vrednosti

uvedba spletnih dražb, spletni iskalnik prodaj

učinkovito izvajanje uredb EU

Cilji in nameni novele ZIZ-L

prenova registra neposestnih zastavnih pravic

boljša preglednost dolžnikovega premoženja

sistem T2S in izvršba na nematerializirane vrednostne papirje

pospešitev izvršilnih postopkov, večja učinkovitost

Spletne dražbe premičnin in nepremičnin

- uvedba spletnih dražb je sad sledenja sodobnemu tehničnemu razvoju, da po tehničnih rešitvah v sodstvu ne bomo zaostajali za primerljivimi državami, ki so spletne dražbe uvedle že pred leti (npr. Nemčija, Avstrija, Hrvaška, Portugalska).
- V Nemčiji: <https://www.justiz-auktion.de/>
- V Avstriji: <https://edikte.justiz.gv.at/edikte/edikthome.nsf>
- V SLO:
http://www.sodisce.si/sodni_postopki/javne_obravnave/drazbe/
- Če sodnik (nepremičnine) ali izvršitelj (premičnine) tako odloči

Spletni iskalnik prodaj nepremičnin - 181.a člen ZIZ

Vrhovno sodišče RS za namen pregledne in uspešne prodaje nepremičnin v izvršilnem postopku upravlja in vzdržuje spletni iskalnik prodaj nepremičnin, s katerim lahko zainteresirani kupci iščejo nepremičnine, ki so predmet prodaje, zlasti po naslednjih merilih:

- vrsta rabe nepremičnine (stanovanje, hiša, poslovni prostor, zemljišče),
- čas in kraj dražbe oziroma spletni naslov, na katerem poteka spletna javna dražba,
- pristojno sodišče.

Spletni iskalnik prodaj premičnin - 93.a člen ZIZ

Vrhovno sodišče Republike Slovenije za namen pregledne in uspešne prodaje premičnin v izvršilnem postopku vzpostavi, upravlja in vzdržuje **spletni iskalnik prodaj** premičnin, s katerim lahko zainteresirani kupci iščejo stvari, ki so predmet prodaje, zlasti po naslednjih merilih:

- vrsta stvari (npr. nakit, računalniki, avdio in video naprave, bela tehnika, avtomobili, umetnine),
- čas in kraj dražbe oziroma spletni naslov, na katerem poteka spletna javna dražba,
- pristojno sodišče.

Spletna javna dražba nepremičnin – 188.a člen ZIZ

- smiselno uporaba določb ZIZ o javnih dražbah.
- Spletne javne dražbe se sme udeležiti le tisti, ki se **prijavi najpozneje tri delovne dni** pred začetkom dražbe.
- Po prijavi in plačilu **varščine** pridobi **enolični znak**, s katerim anonimno sodeluje na dražbi.
- Začetek in čas trajanja spletne javne dražbe določi sodišče v odredbi o prodaji.
- Podrobnejša pravila v zvezi s spletno javno dražbo predpiše minister za pravosodje do 25.9.2018 (pozneje odredba ministra o izpolnitvi tehničnih pogojev)

Spletna javna dražba premičnin – 93. člen ZIZ

- Javna dražba se lahko opravi tudi na spletu.
- **Če izvršitelj določi**, da se stvari prodajo na javni dražbi, najmanj **osem dni** pred začetkom javne dražbe pošlje sodišču oklic javne dražbe, sodišče pa ga objavi na sodni deski. Izvršitelj mora hkrati v spletnem iskalniku prodaj premičnin objaviti **oklic in fotografijo** predmeta ter v spletni iskalnik vpisati podatke o premičnini.
- Na spletni javni dražbi lahko sodeluje tisti, ki se najpozneje **24 ur** pred začetkom spletne dražbe prijavi. Po prijavi pridobi enolični znak, pod katerim anonimno sodeluje na dražbi. **Trajanje** spletne javne dražbe **se določi v oklicu**.
- Pravilnik o spletnih dražbah (rok 25.9.2018), odredba ministra o izpolnitvi tehničnih pogojev

Obračun izvršitelja

- **Izvršitelj je dolžan upniku povrniti stroške**, ki so mu nastali z utemeljeno zahtevo, da o obračunu plačila za delo in stroškov izvršitelja odloči sodišče (38.c/2 ZIZ).

Pozni preklici rubežev s strani upnika (dan ali dva pred rubežem) - sklep VSRS II Ips 138/2016 (II Ips 135/2016) z dne 8. 9. 2016

- VS RS: “Vprašanje, ali gre izvršitelju za zelo pozen preklic rubeža nagrada v sodni praksi res ni enotno rešeno, vendar gre za (vrednostno in vrednotno) manj pomembno zadevo, zato odgovor Vrhovnega sodišča ne bi predstavljal prispevka k nadaljnjemu razvijanju prava...”
- VS RS je zahtevo za varstvo zakonitosti, ki služi javnemu interesu, zavrglo.
- Ali je izvršitelj upnikov hlapec?
- Zapisnik sestanka višjih sodišč (3 delovne dni)

Omejitve izvršbe proti pravnim osebam, podjetniku in zasebniku, 80. člen ZIZ

- Izvršbe proti pravni osebi, ki opravlja gospodarsko dejavnost, podjetniku **in zasebniku, ki ni kmet**, ni mogoče opraviti na stroje, orodje in druge delovne priprave, kolikor so te stvari **nujno potrebne dolžniku za opravljanje njegove dejavnosti**, ter na surovine, polizdelke, namenjene za predelavo, in pogonsko gorivo, kolikor ne presegajo količine, potrebne za enotedensko povprečno proizvodnjo.
- Katere stvari so nujno potrebne? Razlaga v luči načela privilegiranosti upnikovega položaja? Izjeme se razlagajo ozko? Dokaz z izvedencem?
- Sestavine, pritikline

Neposestna zastavna pravica – vpis v register

- Rubež premičnin, ki se vpisujejo v register neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premičnin (RNZP), se opravi z vpisom v ta register. Vpis rubeža **opravi izvršitelj** na podlagi sklepa o izvršbi (81. člen).
- Prisilna zastavna pravica (248. člen), predhodna odredba (260. člen), : Vpis rubeža v RNZP **opravi sodišče** na podlagi sklepa o zavarovanju
- Začasna odredba (271., 273. člen): Vpis prepovedi razpolaganja **opravi sodišče** na podlagi sklepa o zavarovanju

Neuspešen ali neizveden rubež, 88. člen

- Če se pri rubežu **ne najdejo** stvari, ki so lahko predmet izvršbe (**neuspešen rubež**), sodišče po končanih izvršilnih dejanjih ustavi izvršbo.
- Če upnik v treh mesecih od neuspešnega rubeža sodišču in izvršitelju posreduje **podatke o novih dolžnikovih premočninah**, sodišče razveljavi sklep o ustavitvi izvršbe oziroma izvršitelj ponovi rubež, če sklep o ustavitvi izvršbe še ni bil izdan.
- Če izvršitelj rubeža **ne more opraviti**, ker dolžnik ni navzoč ali prostora noče odpreti ali ker stvari ni naslovu, ki ga je navedel upnik (**neizveden rubež**), ali če zarubljene stvari ne zadoščajo za poplačilo upnikove terjatve, lahko upnik v treh mesecih od dneva poskusa rubeža izvršitelju neomejeno krat predlaga, naj opravi ponovni rubež. Če upnik v tem roku ne predlaga ponovnega rubeža ali če rubež, predlagan do poteka tega roka, ni uspešen, sodišče ustavi izvršbo.

Izvršba na nematerializirane vrednostne papirje (NVP)

- Sistem T2S zahteva, da je že ob rubežu NVP določen pooblaščen udeleženec trga vrednostnih papirjev (da je možno izplačilo dividend)
- Zato po novem:
- Sodišče pooblaščenega udeleženca določi že v sklepu o izvršbi (44.b člen)
- Sklep o izvršbi se vroči KDD (kot prej) **in** pooblaščenemu udeležencu (45. člen)
- V registru KDD se označi pooblaščen udeleženec (163.b člen)
- Sodišče obvesti o pravnomočnosti sklepa o izvršbi poobl. udeleženca

Preglednost dolžnikovega premoženja

- **Informativni seznam premoženja (31/12 člen):** vsebuje podatke o dolžnikovem premoženju iz sodišču elektronsko dosegljivih evidenc
- 31/11 člen: Izvršitelj **mora** dolžnika pozvati na predložitev seznama premoženja, če je rubež neuspešen
- Zaostreni pogoji za ugoditev predlogu za predložitev seznam premoženja (31/1):
  - če je upnik že zahteval predložitev informativnega seznama premoženja,
  - dolžnik pa še ni podal izvršitelju seznama premoženja.

Preglednost dolžnikovega premoženja

- Za razmisliti (*de lege ferenda?*):
  - seznam iz drugega postopka – nadgradnja iVpisnika
  - 31.b člen: seznam nepoštenih dolžnikov (preventivni pomen) – na spletu?
  - 33. člen: uklonilni zapor brez izterjave denarne kazni (opcija: na predlog upnika?)
  - Evidenca neuspešnih rubežev

Umiriti nihalo: ugovor zoper sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine

Obrazložen ugovor zoper neobrazložen sklep o izvršbi na podlagi VL?

ZIZ-L: kratka utemeljitev temelja zahtevka pri VL zadevah (41. člen ZIZ)

Razveljavitev plačilnega naloga (naložtvenega dela sklepa COVL) v primeru obrazloženega ugovora (62/2 ZIZ)

Novosti novele

Dvostranskost pritožbe in izjeme (9. čl.)

Nadomestni sklep (9/8)

Odločanje o pritožbah zoper sklepe COVL (9/10)

Revizija v izvršilnih zadevah (10. čl.)

Novosti novele

- Priložitev izvršilnega naslova predlogu za izvršbo (40. čl.)
- Potrjevanje sklepov COVL kot evropski izvršilni naslov (?) – pristojno matično sodišče (40.c/3)
- Razveljavitev potrdila o pravnomočnosti in izvršljivosti (42. člen):
»Stranka lahko razveljavitev potrdila predlaga **v tridesetih dneh**, odkar se je **seznanila** z izdano sodno odločbo.«
- Umik predloga za izvršbo z ohranitvijo prisilne zastavne pravice (43/2)
- Ugovor zoper pravno nasledstvo (56.a/2)

Novosti novele

- **Ugovor tretjega:** Če upnik v roku ne odgovori na ugovor ali če izjavi, da ugovoru ne nasprotuje, sodišče v celoti ali delno ustavi izvršbo. Vložnik ugovora lahko v 30 dneh od pravnomočnosti sklepa o zavrnitvi ugovora iz 65. člena ZIZ **ali iz petega odstavka 64. člena ZIZ** začne pravdo za ugotovitev, da izvršba na ta predmet ni dopustna (65/3).
- **Odlog izvršbe na predlog upnika:** ... jo sodišče oziroma izvršitelj odloži za toliko časa, za kolikor je upnik predlagal, vendar **največ za eno leto**. Upnik lahko predlaga odlog izvršbe **le enkrat**, lahko pa pred iztekom roka večkrat predlaga **podaljšanje odloga**, vendar odlog skupno ne sme trajati dlje od enega leta od izdaje sklepa o dovolitvi odloga (74/3).

Novosti novele

- **Fakultativna pravica dolžnika (226/2):** Sodišče na predlog upnika s sklepom o izvršbi določi, da je dolžnik prost svoje obveznosti, če namesto izpolnitve obveznosti po izvršilnem naslovu v 15 dneh upniku **plača določen denarni znesek**, še preden poteče rok za izpolnitev obveznosti po izvršilnem naslovu. Izvršba za izterjavo denarnega zneska ni dovoljena.
- **Predhodna odredba** - sodba v sporu majhne vrednosti, zoper katero je vložena pritožba (258. čl., tč. 7)

Izvršba na nepremičnine – sodba ESČP Vaskrsić proti Sloveniji, št. 31371/12 - kršitev pravice do mirnega uživanja premoženja

Krog propada (cycle of decline, Tyler)

Varstvo dolžnika pri nepremičninski izvršbi – terjatve nizke vrednosti

- Holistični pristop
- Obvestitev centra za socialno delo (sodelovanje s humanitarnimi organizacijami)
- V Nemčiji, Avstiji, svetovanje dolžnikom (Schuldnerberatung)
- Na predlog **ali** po uradni dolžnosti izvršbo na drugo nepremičnino ali z drugim sredstvom
- Izredni odlog izvršbe (čas je denar)

?